

Razgovor

Mr. sc. Andrej Plenković,

nositelj liste HDZ-a i partnera, pravnik, diplomat i političar

Proteklih dvadeset godina, Andrej Plenković se posvetio najprije pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, a sada i zastupanju Hrvatske u EU te je ove godine nositelj liste. Rođen je 1970. u Zagrebu. Nakon osnovne škole pohađao je Obrazovni centar za jezike, bavio se sportom – košarkom, tenisom i vaterpolom. Diplomirao je na Pravnom fakultetu, na Katedri međunarodnog javnog prava. Pri Ministarstvu vanjskih poslova završio je program za diplomatskog savjetnika i 1999. položio savjetnički ispit na Diplomatskoj akademiji, a pravosudni je ispit položio 2002. Završio je posljediplomski studij iz međunarodnog javnog i privatnog prava, te je stekao stupanj magistra znanosti.

U Ministarstvu vanjskih poslova zaposlio se 1994. kao stručni suradnik u Odjelu za europske integracije; bavio se odnosima Hrvatske s Vijećem Eu-

i našega članstva u EU, ali prije svega nastojanja za boljitak hrvatskih građana, te popravljajem niza krivih poteza aktualne Vlade. Po Vašem mišljenju, koje zastupaju i predsjednik HDZ-a Tomislav Karamarko i Vaše stranačke kolege, sadašnja Vlada se nije snašla u vodstvu Hrvatske kao članice Unije. Pružalo se otpor tamo gdje nije trebalo, kao u slučaju Lex Perković, tako snažno da nam se prijetilo sankcijama, kasnilo se s prijavom projekata za povlačenje novca iz EU fondova, čak se ni informatički program nije mogao ospособiti, a imali smo ga u funkciji i prije pristupanja, i.t.d.. Naravno, najgore je to da smo u takvoj gospodarskoj krizi, bez investicija i proizvodnje, s porezima i ostalim nepovoljnostima ugušenim poduzetništvom, a većina građana grca u dugovima i ovrhama.

S obzirom na Vaše iskustvo i znanje o tome kako je teкао razvoj i gospodar-

skim interesima Hrvatske. Slabo korištenje sredstava iz europskih strukturnih i investicijskih fondova jasan je znak da Vlada nije u stanju razviti apsorpcijsku sposobnost i iskoristiti sredstva koja bi trebala biti generator razvoja zemlje.

Nadalje, Vlada nije adekvatno odgovorila na preporuke Europske komisije o provođenju strukturnih reformi za smanjenje prekomjernog proračunskog manjka nego umjesto toga predlažu jed-

djelovanjem u Europskom parlamentu, kao HDZ-ovi zastupnici, nastojimo da BiH ostane visoko na dnevnom redu Unije. U veljači je Europski parlament izglasovao rezoluciju o napretku Bosne i Hercegovine koja nudi federalni okvir uz jamstvo teritorijalne cjelovitosti BiH, kao svojevrsnu poruku na prijetnje separatizma i tendencije centralizma. Iznimno je bitno osigurati da Hrvati *de facto* od konstitutivnog naroda ne postanu ma-

Naš cilj je trostruka pobjeda

rope i Europskom unijom, analitikom, europskom suradnjom i sigurnošću, europskim integracijama, te je 1997. postao načelnikom Odjela za europske integracije i bio zadužen za političke odnose s Europskom unijom, Vijećem Europe i regionalnim inicijativama, a zatim je obnašao brojne druge dužnosti. Od 2002. do 2005. bio je zamjenikom šefa hrvatske Misije pri Europskoj uniji u Bruxellesu. Potom je od 2005. do 2010. bio zamjenik veleposlanika u Francuskoj zadužen za politička i organizacijska pitanja. Obavljao je dužnost državnog tajnika za europske integracije. Bio je i tajnik Organizacijskog odbora pastoralnog posjeta Svetog oca Benedikta XVI., godine 2011. Član je Delegacije HDZ-a u Klubu zastupnika Europske pučke stranke u Europskom parlamentu. Član je HDZ-ova Središnjeg odbora, Gradskog odbora Zagreb, Područnog odbora Črnomerec. Do 1. srpnja 2013. bio je zastupnikom Kluba zastupnika HDZ-a u Hrvatskom saboru. Bio je zastupnikom u Europskom parlamentu. Član je Skupine Europske pučke stranke u Europskom parlamentu.

Poštovani gospodine Plenkoviću, iz navedenih podataka o Vašoj naobrazbi i karijeri u diplomaciji i vanjskim poslovima (a puno toga ovdje nismo mogli spomenuti) te radu na pristupanju Hrvatske Europskoj uniji, možemo zaključiti da ste uistinu prava osoba na pravom mjestu i da ste sasvim prirodno nastavili biti djelatni na različitim područjima od interesa za Republiku Hrvatsku, a koja se tiču

sko stanje Hrvatske od predpristupnih i pristupnih pregovora i sada kada smo članica, molimo precizirajte razloge tome, slobodno možemo reći, neuspjehu i nesnalaženju.

- Članstvo Hrvatske u EU u prvih su deset mjeseci obilježila tri problema za koje je politički odgovorna Kukuriku vlast. Prvo su donošenjem sramotnog Lex Perković dva dana prije ulaska u Europsku uniju izigrali povjerenje naših europskih partnera i poništili višestranački konsenzus o Europi koji je postojao više od 11 godina. Tim potezom je također narušen kredibilitet i ugled zemlje koji smo mukotrpno gradili posljednjih dvadeset godina. Potpuno je neshvatljivo da vladajući 2013. nemaju jasno stajalište o državnom terorizmu bivših službi protiv predstavnika hrvatskog iseljništva. Poduzeli su zakonske, pa gotovo i ustavne promjene, radi izbjegavanja predaje bivših vodećih ljudi službe u vrijeme SFRJ njemačkom pravosuđu. Srećom hrvatski sudci bolje poznaju europsko pravo od aktualne Vlade. Nedolazak njemačke kancelarke Merkel u Zagreb povodom pristupanja Europskoj uniji bio je jasan politički signal, a Komisija je ubrzo imala pripremljen i nacrt mjera protiv Hrvatske. Uz Vladu dio odgovornosti snosi i predsjednik Josipović. Pasivnim stavom dopustio je ograničenje provedbe europskoga uhidbenog naloga, a znao je kao profesor kaznenog procesnog prava da to nije u skladu s dogovorenim u pregovorima.

Osim što je vladajuća koalicija tako pokazala da ne razumije da je Europska unija zajednica prava, potpuno je jasno da se nisu u stanju brinuti ni o gospodar-

nokratne i računovodstvene mjere koje ne jamče stabilnost javnih financija. Iz ovih primjera proizlazi da se Kukuriku koalicija nije identificirala s uspjehom HDZ-a u vođenju i završetku pristupnih pregovora.

A uz sve to, Hrvatsku su učinili i taočcem frakcijskih sukoba u SDP-u. Smijenjeni ministar Linić kaže da o razlozima svoje smjene ne želi govoriti dok ne prođu europski izbori kako ne bi naštetio interesima SDP-a. Očito je da su im stranački interesi ispred interesa hrvatskih građana. To pokazuje da su u potpunosti izgubili kredibilitet i izigrali povjerenje birača.

Što se dogodilo na području vanjskih poslova, prilično smo narušili odnose sa Saveznom Republikom Njemačkom, ali se zato jako razvijaju odnosi sa Srbijom i tu ministri u aktualnoj Vladi, kao i predsjednik RH i ministrica vanjskih poslova, nemaju poteškoća u komunikaciji, naprotiv. Naime, tu ne pružaju otpor i ne postavljaju ultimatumе, niti u pitanjima nestalih i povratka otuđene kulturne imovine, plaćanja ratne štete i sl. Ali, ne odbacuju mogućnost povlačenja tužbe za genocid, nego koketiraju i s tom mogućnošću. Molimo pregled vanjskopolitičkih aktivnosti, kako ih Vi ocjenjujete?

- Ostvarenjem sva tri strateška cilja Hrvatske - osiguravanjem međunarodnog priznanja i pobjedom u Domovinskom ratu te članstvom u NATO-u i EU, mislim da glavni vanjskopolitički prioritet Hrvatske treba biti susjedna Bosna i Hercegovina i ravnopravan položaj Hrvata kao konstitutivnog naroda. Svojim

njina u Bosni i Hercegovini.

Dobri odnosi i ulazak naših susjeda u EU u gospodarskom su i političkom interesu Hrvatske. Međutim, ako Srbija želi postati članicom morat će promijeniti retoriku kojom se u posljednje vrijeme koristi. Potpuno su neprihvatljive izjave ovlaštenih pravnih zastupnika Vlade Srbije iznesene u raspravi o tužbi za genocid na Međunarodnom sudu pravde. Apsurdno je i nedopustivo sastanak na Brijunima 1995. na kojem se pripremala akcija *Oluja* uspoređivati s *Holokaustom*. Predsjednik Karamarko i HDZ odmah su osudili takvu izjavu, a i ja sam o tome govorio na jednoj konferenciji u Europskom parlamentu. Vladajući nisu primjerenoreagirali. Srbija i druge države kandidatkinje trebaju u potpunosti zadovoljiti kriterije članstva, jednako kao što je to trebala i Hrvatska.

Ujedno, mislim da je ova Vlada premalo učinila na pozicioniranju Hrvatske unutar EU, te da se naše članstvo u NATO-u nedostatan primjećuje. Ne vidim da se adekvatno emancipiraju Dunavska i Jadransko-jonska strategija EU koje su ključne za projektnu dimenziju hrvatske vanjske politike. Činjenica da se predsjednik Josipović nije uspio susresti s predsjednikom Obamom prigodom posjeta Washingtonu poražavajuća je za njega i za diplomate koji su pripremali posjet. Hrvatska je država saveznica SAD-a i trebalo je osigurati sastanak na predsjedničkoj razini. Posjet SAD-u ne smije biti samo kampanja aktualnog predsjednika za njegov drugi mandat.

Nastavak sa str. 3.

Na Saboru HDZ-a održanom 17. svibnja, vladala je dobra atmosfera i skup je bio izvrsno motiviran. Stječe se dojam da je sada puno više mladeži u HDZ-u i da su prevladavali upravo mladi ljudi. Gosti su bili ugodno iznenađeni: Joseph Daul, član Europske pučke stranke i Elmar Brok, veteran Europskog parlamenta i predsjednik njegova Vanjskopolitičkog odbora, dok su potporu pismima i video porukama izrazili: bivši njemački kancelar Helmut Kohl, Michael Spindelleger, predsjednik Austrijske narodne stranke (ÖVP), David McAllister, glavni kandidat CDU-a na euroizborima, Jean-François Copé, predsjednik francuskog UMP-a (Saveza za narodni pokret), Piera Ferdinanda Casini, čelnik Centralističke demokratske interacionale, Jean-Claude Juncker, kandidat i vjerojatno budući predsjednik Europske komisije, Viktor Orban, mađarski premijer... Narodnjačka i demokršćanska opcija povezuju članove HDZ-a i Europske pučke stranke, koja je najbrojnija i najznačajnija u EU parlamentu. Stječe se dojam da međunarodni tajnik izvrsno radi svoj posao a zastupnici HDZ-a u Europskom parlamentu dali su i da-ju sve od sebe. Vi ste dobro upućeni i međusobno ste se u ovih godinu dana dobro upoznali pa nam recite jeste li zadovoljni zalaganjem hrvatskih eurozastupnika, kako ocjenjujete njihov rad, a time i svoj. Treba li uopće pitati očekuje li HDZ pobjedu u nedjelju i koliko mandata?

- Trenutačni mandat bio je vrlo specifičan zbog kratkog trajanja od samo godinu dana, ali mislim da su HDZ-ovi eurozastupnici uspješno etabrirali svoju inovativnu ulogu na hrvatskoj političkoj sceni. U Europskom parlamentu snažno smo se zalagali za zaštitu hrvatskih nacionalnih interesa, a u Hrvatskoj smo nastojali građanima približiti europski projekt. Kao žrtvi srpske agresije početkom 90tih godina, Hrvatskoj je Europska unija posebno relevantna jer je stvorena na načelu pomirbe nakon Drugoga svjetskog rata.

Kao član Odbora za proračun sudjelovao sam u pregovorima o Višegodišnjem financijskom okviru za razdoblje 2014.-2020. Bio sam prvi hrvatski zastupnik koji je na plenarnoj sjednici podnio izvješće o financijskoj potpori EU građevinskom sektoru španjolskoj regiji Valenciji iz Europskog fonda za prilagodbu globalizaciji. Uputio sam niz zastupničkih pitanja Europskoj komisiji kao što su problemi s kojima su se susreli hrvatski špediteri nakon pristupanja Hrvatske EU i građani Slavnskog Broda zbog zagađenja zraka. Angažirao sam se i glede posljedica elementarnih nepogoda i moguće pomoći Hrvatskoj kroz Europski fond solidarnosti. Zajedno s kolegama zastupnicima iz HDZ-a i kandidatima s naše liste uputili smo pismo povjereniku Johannesu Hahnu o pomoći Slavoniji i dijelu Banovine nakon prirodne katastrofe uslijed obilnih poplava.

U posljednjih deset mjeseci organizirao sam brojne tribine, okrugle stolove i konferencije o raznim europskim temama relevantnim za Hrvatsku, s posebnim naglaskom na politike prema mladima. Mi zastupnici HDZ-a zaposlili smo mlade suradnike u Zagrebu i Bruxellesu, ali i kolege u svim županijama koji prate europske projekte i informiraju nas o političkim, gospodarskim i socijalnim

Na tribini HDZ-a Trnje, u Hrvatskom slovu

prilikama u svojim sredinama. Dali smo priliku i za stotinjak mladih da odrade jednomjesečni staž u našim uredima. Svi oni predstavljaju novu generaciju hrvatskih građana, koji će na svojem životnom putu u svoj punini konzumirati nov međunarodni položaj Hrvatske i koristi članstva u EU. Vjerujem da su građani uočili naš rad.

Željeli bismo ponoviti prošlogodišnji rezultat i osvojiti šest mandata, iako se na ovim izborima bira jedan zastupnik manje, tj. 11 iz Hrvatske. Naš cilj je trostruka pobjeda. Prvo, želimo pobjedu kandidata Europske pučke stranke Jean-Claudea Junckera, bivšeg luksemburškog premijera i predsjednika Eurozone za predsjednika Europske komisije. Drugo, da koalicijska lista predvođena HDZ-om osvoji najveći broj glasova kao i lani. I treće, da HDZ pojedinačno ponovno osvoji najveći broj mandata.

Predsjednik HDZ-a Tomislav Karamar-ko naglasio je kako je pobjeda važna, ali je krajnji cilj spas i preporod Hrvatske. Jer smo prema službenim procjenama jedina zemlja koja nije iskoristila prvu godinu punopravnog članstva: uplatili smo 3,5 milijardi kuna članarine, tek smo u travnju povukli prva sredstva, a imali smo na raspolaganju najmanje sedam milijardi kuna? Vaša kolegica Ivana Maletić je uistinu alarmirala hrvatsku javnost o tim činjenicama, a i putovali ste uzduž Hrvatske, bili ste i u Bosni i Hercegovini... Kako ćete to ispraviti i poboljšati?

- Prije referenduma o članstvu govorili smo da ćemo za svaki uplaćeni euro dobiti 2,5 do 3 eura. Nitko nije mogao očekivati da će Hrvatska kao nova država članica više sredstava uplaćivati u europski proračun, nego iz njega dobiti. Stoga danas *de facto* financiramo bogatije države članice što je zaista neprihvatljivo, umjesto da se financiranjem strateških razvojnih projekata lokalnih zajednica doprinese gospodarskom razvoju Hrvatske.

Izrada i provedba projekata je otežana i usporena jer Vlada nije općinama, gradovima i županijama doznala namijenjena sredstva te nije riješila problem predfinanciranja europskih projekata koji nosi prevelika financijska opterećenja za jedinice lokalne samouprave da bi ih one mogli u potpunosti osigurati.

Kroz više od 20 stranačkih odbora fokusiranih na različite aspekte razvoja hrvatskog društva, od Odbora za zdravstvo do Odbora za digitalno društvo, HDZ radi na pripremi programa, glavnih

smjernica javnih politika i prijedlozima ključnih zakona kako bismo bili spremni preuzeti odgovornost za upravljanje državom. Hrvatska može i mora preokrenuti negativne gospodarske trendove i omogućiti zapošljavanje, osobito mladih, ali bojim se da s ovakvom Vladom to ne će biti moguće.

Na Saboru je bilo puno spomena na hrvatske branitelje i prvoga hrvatskoga predsjednika dr. Franju Tuđmana, govorio je i komodor Ivan Tolić. Smatramo da je hvalevrijedna inicijativa uključiti branitelje u europske procese, u njihovo sudjelovanje, jer se i na primjeru Ukrajine vidi koliko je važan mir u Europi i kako se još uvijek mogu dogoditi nasilni i agresivni procesi na njezinu tlu ili u njezinu susjedstvu. Mislite li da smo se brzo navikli na postojanje Europske unije, kao tijela koje sudjeluje i prati zbivanja i razvoj na svim područjima u Hrvatskoj i drugim članicama i da ćemo na taj način moći i bolje ostvariti svoja prava, ili da donekle gubimo svoj suverenitet. Naime, Vi ste se i u struci bavili tim pitanjem pa molimo konkretizirajte na jednom od primjera?

- Postali smo dio zajednice koja obuhvaća 7% svjetske populacije, 25% svjetskog BDP-a i 50% socijalnih prava na globalnoj razini. Nigdje se na svijetu ne živi prosječno bolje nego u Europskoj uniji. Države članice u cilju ostvarivanja zajedničkih ciljeva na razinu Unije okupljaju odnosno prenose dio suvereniteta npr. u područjima carinske unije, tržišnog natjecanja, ribarstvene i trgovinske politike, kao i monetarne politike za članice Eurozone.

Dok sam obilazio županije u proteklih deset mjeseci, govorio sam o relevantnosti Europskog parlamenta kao svojevrsnog drugog doma Hrvatskog sabora, jer se propisi koje on donosi ili izravno primjenjuju u Hrvatskoj ili ih Sabor prenosi u naš pravni sustav. 70% tema koje se raspravljaju u Europskom parlamentu imaju izravan utjecaj na hrvatske građane i pravne osobe. Unija djeluje samo kada se određene nadležnosti ne mogu na zadovoljavajući način ostvariti od strane država članica, već se mogu bolje realizirati na razini Unije. Upravo proračun Europske unije ima redistributivnu funkciju jer preraspodjeljuje sredstva kako bi se ujednačio stupanj razvijenosti svih dijelova EU. U proračunu EU najbolje se zreale stvarni prioriteti Unije. Hrvatska u idućih sedam godina ima na raspolaganju 85 milijardi kuna za ko-

hezijsku politiku, poljoprivredu i druge stavke, a to je dvije trećine jednogodišnjeg hrvatskog proračuna. Vlada se treba usredotočiti da taj novac bude prava dodana vrijednost nacionalnom razvoju i investicijski zamašnjak u situaciji kad država nema dovoljno novca u svom proračunu za pokretanje gospodarstva.

Ovim sedmogodišnjem proračunskim okvirom EU koji iznosi **960 milijardi eura u obvezama i 908 milijardi eura u plaćanjima, unatoč tome što je u apsolutnom iznosu za 3,5% manji od prethodnog razdoblja** utvrđeni su prioriteti usmjereni prema održivom rastu, otvaranju radnih mjesta i konkurentnosti u skladu sa strategijom Europa 2020. Predviđena su sredstva kojima će se olakšati izlazak iz krize, dati financijska potpora osobama ispod granice siromaštva ili onima koji su u potrazi za poslom, osigurati mogućnosti za ulaganja malih i srednjih poduzeća te pomoć lokalnim zajednicama, poljoprivrednicima, istraživačima i studentima.

U tijeku su pregovori o reformi sustava vlastitih prihoda EU kako bi se rasteretilo nacionalne proračune država članica u pogledu uplaćivanja godišnjeg doprinosa članstva u europski proračun, ali i osnažilo Uniju kao aktera na međunarodnoj sceni.

Na listi su i Željana Zovko, predstav- nica bosansko-hercegovačkih Hrvata, jer je jednakopravnost Hrvata u Bosni i Hercegovini iznimno važna sadašnjem predsjedništvu i članstvu HDZ-a i Ivan Sablić, kandidat hrvatskog iseljeničtva, inače vicekonzul u Generalnom konzulatu Republike Hrvatske u Stuttgartu na poslovima savjetnika za gospodarstvo, jer se vraća svijest o značaju hrvatskog iseljeničtva, zapravo pripadnika hrvatskoga naroda i kao potencijalnih ulagača i investitora. Vjerujete li da će Hrvati prepoznati značaj njihova zalaganja za sve nas i ispravnost takve politike i takvoga programa a izići na izbore, dati im potporu? Bojite li se pasivnosti i nezainteresiranosti potencijalnih glasača i jesu li ove godine bolje pripremljeni i motivirani? Bilo bi najgore da nakon toliko truda ne iziđu na izbore? Time gube pravo na odlučivanje o vlastitoj sudbini i sudbini svoje djece.

Zalažem se za što veći izlazak birača na izbore u Hrvatskoj, ali i u iseljeničtvu. Na tom tragu u Bruxellesu sam zajedno s kolegicom Zdravkom Bušić i drugim zastupnicima HDZ-a organizirao konferenciju o novim mogućnostima hrvatskog iseljeničtva u članicama EU, na kojoj su sudjelovali predsjednik EPP-a Joseph Daul te niz stručnjaka angažiranih oko pitanja hrvatskog iseljeničtva Ante Babić, glasnogovornik Hrvatskoga svjetskog kongresa dr. fra Šimun Šito Corić, ravnatelj Hrvatske matice iseljenika Marin Knezović, predsjednik Hrvatskog helsinškog odbora za ljudska prava Ivan Zvonimir Čičak, bivši ministar i veleposlanik Janko Vranyczany-Dobrinović, predsjednik Predstavničkog vijeća Hrvata u Francuskoj Marc Gjidara, član Hrvatskog svjetskog kongresa iz Njemačke Franjo Akmadža, savjetnica predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH Željana Zovko, ravnatelj Instituta za kulturu vojvođanskih Hrvata Tomislav Žigmanov, predsjednik HDZ-a 1990 Martin Raguž i drugi.

U svom izlaganju podsjetio sam na presudnu ulogu hrvatske dijaspore u vrijeme stjecanja samostalnosti te njezin

Nastavak na str. 5.

Nastavak sa str. 4.

kontinuirani doprinosi gospodarskom razvoju zemlje, a posebno očuvanju identiteta, kulture i običaja. Cilj konferencije bio je emancipirati tematiku hrvatskog iseljništva u državama EU jer se procjenjuje da u tim državama živi oko 700.000 Hrvata. Posebno je istaknuta važnost sudjelovanja hrvatskih državljanina na europskim izborima te iskorištavanja mogućnosti da glasuju za kandidate iz Hrvatske ili pak za kandidate iz države u kojoj žive, a sukladno europskim propisima.

S posebnom pozornošću pratimo situaciju u BiH. Nedopustivo je da se Hrvatima kao konstitutivnom narodu onemogućuje da imaju svog legitimnog predstavnika u Predsjedništvu i predstavnike u Domu narodu. Također, zalažemo se i za Hrvate iz Bosanske Posavine, kojima je otežan povratak i obnova njihovih kuća. Zastupnici današnje Kukuriku koalicije političkom ucjenom pri izmjeni Ustava 2010. svjesno su uskratili pravo glasa većini Hrvata iz BiH koji od tada mogu glasovati na izborima jedino u gradovima sjedištima Veleposlanstva i konzulata. Zato apeliram na sve Hrvate koji žive izvan domovine da izađu na europske izbore 25. svibnja i podupru HDZ-ove kandidate na *Listi broj 6*, jer su se jedino oni dosadašnjim angažmanom dokazali da znaju i žele skrbiti i o njihovim pravima.

Što nam još želite reći o Listi i kandidatima, a bitno je? I je li istina da u stranci radite na tome da iz obraćanja javnosti i komunikacije nestane ja, a zamijeni ga mi? Na svakom od tih skupova, sličnih Saboru, stjecao se dojam timskog rada, dobre povezanosti, čini se da svatko može izraziti i svoju osobnost. Naravno da treba biti usklađena s ostalima, ali ipak se ni u kom slučaju ne radi o jednoobraznosti i klanjanju velikom vođi. Čini se da je i u tome posebna snaga i prilika za Hrvatsku demokratsku zajednicu s Tomislavom Karamarkom na čelu. Uz to što je naglasio da ne će dopustiti osobno bogatstvo pojedinaca. Dakako, imate bolji uvid u strukturu i odnose pa nam recite više o tome? Kako glasi Vaša predizborna poruka?

- Prije svega HDZ je pokazao veliko povjerenje u dosadašnji rad svojih zastupnika, jer ih je pozicionirao na vodeća mjesta liste, za razliku od vladajuće koalicije, koja je pod pritiskom lošeg rezultata popustila koalicijskim partnerima HNS-u i IDS-u, a čak su nakon nekoliko mjeseci nagovaranja na čelno mjesto postavili i aktualnog povjerenika u Europskoj komisiji. Naši kandidati dokazali su se radom u Europskom parlamentu, Hrvatskom saboru, izvršnoj vlasti i u diplomaciji. Naša lista okuplja i predstavnike branitelja, Hrvata iz BiH, iseljene Hrvatske i umirovljenika. Baš one društvene skupine koje su se našle na udaru aktualne Vlade. Na ovim izborima primjećujemo da pojedini kolege nositelji lista ulaze u izbornu utakmicu i unaprijed govore da ih zastupnički posao ne zanima. Takva kvazikandidatura je obična manipulacija birača. Nije vjerodostojno koristiti europske izbore kao svojevrsnu anketu za buduće izbore, osobito u sustavu preferencijalnog glasovanja. Na našoj listi nalaze se kandidati koji zaista namjeravaju postati europski zastupnici i žele zastupati interese hrvatskih građana u Europskom parlamentu.

Poručio bih biračima i da ne rasipaju

glasove. Važno je voditi računa da njihov glas na europskim izborima bude koristan glas jer se snaga pojedinog zastupnika multiplicira snagom političke grupacije kojoj pripada. HDZ-ovi kandidati pripadaju najsnažnijoj političkoj grupaciji Europske pučke stranke koja je osmislila europski projekt 50-ih godina prošlog stoljeća. U trenutcima krize u eurozoni 2011. i 2012. pučani su stabilizirali ekonomsko stanje u EU i izbjegli katastrofu te položili temelje za oporavak. Naš kandidat za predsjednika Europske komisije Juncker ima veliko iskustvo u vođenju izvršne vlasti i uspješno će provoditi naš programski okvir – iz krize, preko reformi do rasta i zapošljavanja.

Smjer koji HDZ zauzima vidljiv je iz našeg programa koji se temelji na platformi Europske pučke stranke i vrijednostima narodnjaštva, demokracije i solidarnosti. Hrvatskim biračima nudimo program koji je usmjeren prema malim i srednjim poduzetnicima. Smatramo da je vrijeme za provođenje strukturnih reformi, te da poduzetnicima i investitorima osiguramo predvidljiv porezni i zakonski okvir, učinkovitu administraciju, fiskalna rasterećenja te dostupnije pozajmljivanje sredstava. Na taj način stvaramo poslovno okruženje u kojem svatko može stvarati novu vrijednost za sebe, svoju obitelj i društvo te doprinosti razvoju domaćeg gospodarstva. To su koraci kojima možemo ostvariti gospodarski rast, pokrenuti zapošljavanje, smanjiti deficit i preokrenuti trendove iz negativnih u pozitivne. Rješenja koja nudi aktualna Vlada u smislu stalnih uvođenja novih poreza i kontinuiranog zaduživanja ne samo da trenutačno ne daju rezultate gospodarskog oporavka, nego i dugoročno terete generacije koje će u budućnosti upravljati zemljom.

Ipak, još jedno pitanje: hoće li i hrvatska kultura i očuvanje ukupne hrvatske baštine biti jedna od odrednica Vaših programa? S naglaskom na nacionalnu kulturu, koja je naša i posebna, a oduvijek je i europska?

I u dosadašnjem radu u Europskom parlamentu brinuo sam se da identitet hrvatske kulture ostane prepoznatljiv i u uvjetima članstva u Europskoj uniji. Još 11. srpnja 2013. u suradnji s knjižnicom Europskog parlamenta organizirao sam tribinu posvećenu hrvatskoj kulturi i književnosti. Iz Hrvatske sam pozvao akademika Antu Stamaća koji je održao izlaganje na temu *Hrvatska kultura kao susretište različitih kulturnih utjecaja*, te Božidara Petrača, predsjednika Društva hrvatskih književnika koji je dao presjek hrvatske književnosti od Bašćanske ploče do naših dana, naglašavajući kako se hrvatska književnost u svim razdobljima svojega trajanja oslanjala na kretanja u europskim književnostima. Smatram da je za ukupno funkcioniranje europskog projekta kultura jedna od najvažnijih sastavnica koja povezuje i približava europske narode te pridonosi međusobnom razumijevanju i poštivanju različitosti. U budućem radu zalagat ću se za učinkovitu provedbu projekta u okviru novog programa *Kreativna Europa* koji daje široke mogućnosti za razvoj projekata u kulturnom i medijskom audio-vizualnom sektoru u Hrvatskoj. U radu u Europskom parlamentu zalagat ću se, kao i do sada, za povratak otuđenih kulturnih dobara za vrijeme okupacije dijela hrvatskog teritorija.

 Dubravka VIDAČ

Komentar

Uzroci hrvatskoga iseljavanja

Kako bi izbjegao pravu nacionalnu katastrofu, koja se već sad manifestira demografskim pustošenjem, iseljavanjem i napuštanjem domovine te potpunom nebrigom za očuvanjem i izgradnjom mjesne infrastrukture u pokrajinskim i ruralnim područjima hrvatski narod treba se što prije riješiti sadašnje nesposobne vlasti, koja osim osobnih probitaka i ideološkoga rata, niti može, a niti zna Hrvatsku izvući iz sadašnje duboke krize. Prva prigoda za micanje nesposobnih bit će u nedjelju na izborima za Europski parlament

Prema istraživanjima Rebeke Mesarić-Žabčić i Anđelke Akrapa iz Hrvatske se posljednjih pet godina iselio grad veličine Rijeke - oko 150.000 ljudi u vitalnoj dobi, a premda nema preciznih podataka o iseljavanju Hrvata iz Bosne i Hercegovine stanje na terenu zvuči na uzbunu jer je znatan broj mladih ljudi s obiteljima posljednjih mjeseci počeo napuštati i hrvatska područja povezana teritorijalnim kontinuitetom. Sadašnje katastrofalne poplave u Slavoniji te dijelovima BiH u kojima žive Hrvati samo će dodatno pogoršati demografsko stanje pojedinih područja, koja su i bez prirodne katastrofe, zbog najavljenih promjena u teritorijalnom ustroju hrvatske države trebala planirano postati žrtvom političkoga sljepila sadašnjih vladajućih struktura. Uzroci iseljavanja stanovništva pak mogu biti višestruki naravi, nu svi se oni u svojoj biti mogu svesti na dva temeljna uzroka. Snažan populacijski uspon imperijalnih zemalja poticao je emigracijsku ekspanziju, koju je, zbog širenja Lebensrauma, pratila i politička ekspanzija. Ta kolonijska emigracija obično je pripremala teren za gospodarsku, a kasnije i političku prevlast hegemonu nad domaćim stanovništvom. Mnogo je primjera iz europske imperijalne povijesti takvih migracija, nu za nas je tipičan primjer takve emigracije proveden tijekom sedamdesetogodišnje srpske prevlasti u hrvatskim zemljama. Takve migranške kolonije su osnivane uglavnom na ključnim točkama zamišljenoga prostora Velike Srbije, a zadaća im je bila da s toga zamišljenog prostora potisnu hrvatsko pučanstvo ili ga pak prevodjenjem u pravoslavlje nasilno uklope u sastav srpstva. U sklopu tog projekta osnivane su srpske pravoslavne općine po gotovo svim hrvatskim jadranskim gradovima. Te su općine bile glavna uporišta velikosrpske politike, a kasnije umrežene u unitaristički sustav komunističke Jugoslavije pripremile su i devedesetih godina vodile agresiju na Republiku Hrvatsku i cjelokupni hrvatski narod. Zato je rezultat te politike u t. zv. mirnodopskom razdoblju bilo tiho etničko čišćenje, koje se pretvaralo u masovni hrvatski odlazak u inozemstvo, dok je u ratnom razdoblju etničko čišćenje prelazilo u genocid. Hrvatska već stoljećima ne spada u ekspanzivne populacijske, a time i političke zemlje. Ona je, kako to pokazuje i njezin zemljopisni oblik, zapravo žrtva različitih osvajačkih politika pa hrvatska emigracija čak i onda kad je potaknuta ekonomskim čimbenicima ima uglavnom prognanički karakter. Bilo je normalno očekivati kako će stvaranjem hrvatske državne neovisnosti opadati emigracijski trendovi u Hrvatskoj. To više jer je u stvaranju hrvatske države bila neprocjenjiva uloga upravo hrvatskoga iseljništva. Nu kako su se na vlasti mijenjale politike, koje očito imaju različite državopravne koncepte tako se različito gledalo i na hrvatsku emigraciju, a s druge strane stvarali su se preduvjeti za nove valove iseljavanja. Kao izravni posljedak preživjeloga jugoslavenskoga državnog koncepta jest i sadašnji emigrantski val mladih i obrazovanih Hrvata, koji zbog nerazumne aktualne politike i gotovo suludih „reformističkih” zahvata u javnom sektoru prisiljavaju ljude na odlazak iz vlastite domovine. Nažalost, posljedice takve politike ne ćemo moći sanirati, a na mnoga mjesta već iseljenih Hrvata ili pak onih koji se spremaju na odlazak, dolaziti će oni iz bližih i daljnjih susjednih država, koje su tijekom zadnjih desetljeća bez sustava vrsnosti masovno „proizvodili” stručnjake. Gospodarske posljedice takve politike mogle bi biti katastrofalnih razmjera. Mogući preokret negativnih trendova nalazi se u karakteru svake zemlje i željama te sposobnostima državne vlasti. Vlast koja želi budućim naraštajima ostaviti slobodnu i neovisnu državu mora se ponajprije okrenuti vlastitom prostoru. Taj prostor treba kultivirati, obrađivati i poticati život na svakoj stopi vlastite zemlje. To pak znači održavati i podupirati barem postojeću lokalnu i područnu infrastrukturu u manjim općinskim i gradskim zajednicama, a ne već najavljenim ustavnim promjenama, koje stižu iz Josipovićeve kabineta, regionalizacijom države poticati smrt i nova iseljavanja. Dapače, samoubilačku obiteljsku politiku socijalističke ideologije, treba što prije ukinuti, a novim obiteljskim zakonom poticati rađanje, obiteljsko poslovanje i naobrazbu. Treći i gotovo ključni čimbenik jest ponovni pokušaj povezivanja iseljene i domovinske Hrvatske, koje tek u nacionalnom zajedništvu mogu riješiti ključni hrvatski problem - pitanje opstanka. Da bi se to moglo bar djelomično realizirati, potrebno je provesti kakvu-takvu lustraciju, a u vanjskoj politici odabrati prave partnere. Katastrofalne poplave u Hrvatskoj i BiH pokazale su potencijale velikoga hrvatskoga srca, osjetljiva na ljudsku i nacionalnu tragediju, nu tu su prirodnu katastrofu stratezi balkanskih integracija u politici i medijima pokušali iskoristiti kao još jednu prigodu za poništavanje volje hrvatskoga naroda za vlastitom suverenom državom. Umjesto da uz dobrotvorni rad propituju i sigurnosna pitanja, koja su zbog dugoročnoga nemara djelomično i dovela do sadašnjega katastrofalnoga stanja, modelatori političkoga balkanstva upeli su se u dokazivanje jedinstvenosti prostora i zajedničkih potreba triju posebnih država i njihovih potreba. Kako bi izbjegao pravu nacionalnu katastrofu, koja se već sad manifestira demografskim pustošenjem, iseljavanjem i napuštanjem domovine te potpunom nebrigom za očuvanjem i izgradnjom mjesne infrastrukture u pokrajinskim i ruralnim područjima hrvatski narod se treba što prije riješiti sadašnje nesposobne vlasti, koja osim osobnih probitaka i ideološkoga rata, niti može, a niti zna Hrvatsku izvući iz sadašnje duboke krize. Prva prigoda za micanje nesposobnih bit će u nedjelju na izborima za Europski parlament.

Mate KOVAČEVIĆ